

საქართველო
ბიბლიოთეკა

ბუნების არაორდინარულ მოვლენათა
სემინარი

ბაირონის უმაღლესი სკოლა

**NATURE UNORDINARY FENOMENA
SEMINAR
BYRON'S HIGH SCOOL**

დღეს, როდესაც ასე გაუფასურდა ჭეშმარიტი ღირებულებები, ვალდებულნი ვართ გორდონ ბაირონის ცხოვრება და შემოქმედება კიდევ უფრო მნიშვნელოვნად და საინტერესოდ წავიკითხოთ. თბილისში 1983 წლიდან მუშაობს ბუნების არაორდინალური მოვლენათა სემინარი, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი ანზორ გველესიანის ხელმძღვანელობით, რომლის მუშაობაც უწყობს კუთხითაა საინტერესო, ამ სემინარის ერთ-ერთი სექციაა ბაირონის უმაღლესი სკოლა. 1998 წლის 22 იანვარს შესრულდა 210 წლისთავი პოეტის დაბადებიდან. ეს მცირე ნაშრომი ეძღვნება ამ საიუბილეო თარიღს. ~~გარდა ამისა~~ ჩვენი სურვილია მსგავსი გამოცემებით ავსახოთ სემინარის წევრთა საინტერესო მუშაობა.

გ. ლავრინსკი

Nowadays, when the real values have been so depreciated, Byron's life and work becomes more valuable and important. Since 1983, in Tbilisi has worked unordinary natural phenomena seminar under Georgian Geophysicist, doctor of sciences Anzor Gvelesiani leadership. One of the sections of this seminar is Byron's high school. On January 22, 1998, it was Byron's 210 anniversary. This work is dedicated to this jubilee. Besides, we desire to show the most interesting works of the members of the seminar by means of such editions.

G. LAVRINSKY

თარგმანი *გ. ლავრინსკის*
 მანანა ლოქაპიშვილისა
 რედაქტორი
 ბიორკი ლავრინსკი
 ემბლემის ავტორი
 რუსულად შპტვიაშვილი

*გეორგი ლავრინსკის
 თარგმანი
 მანანა ლოქაპიშვილისა
 რედაქტორი*

TRANSLATED FROM ENGLISH BY
 MANANA LOCKAPISHVILI
 EDITOR
 GEORGE LAVRINSKY
 AUTHER OF EMBLEM
 RUSUDAN PHETVIASHVILI

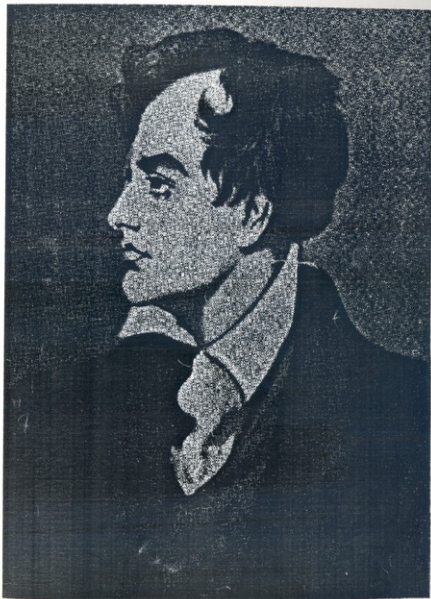
*The poem of G. Lavrinsky
 from Georgian ~~language~~
 translated by M.L.
 and R...*

თბილისი

TBILISI

1998

F 118.179

ზალადრემის რაინდისადმი (ბაირონისადმი)

ჰა, ლოუციფერი გაეკრა ზეცოვრ კამარას ცეცხლოვან გველებს სისინში,
 საძუარო დადრიკა მზის კატაკომპებში ვრიგალოთ გარებად,
 ზღვა აბორგენული შეჭლემის ზღანეტას სატანის გაბასრულ სამსკვალთა სიცილში,
 დათალხულ სიერცეში ახვეტილ ვულკანთა შავ ნიაგარებად.
 იქცევა გუშაბით მაშურალოთ ცრემლით და გოდებით ვერული – ძრწოდეთ ტირანებო!
 ჰა, თაუვისუფლების მსემ არე გასლინა არმურმოროწყელი...
 ხარობდეთ ბარდებო, მტარვალთა ფეხთაქვეშ გათელილ ერთათვის ოდენ მტირალეზო:
 ცური დასების შესიკად გაისმა ჰანგი შორეული,
 განისვენებ ბჭეები ზათქით და ზეიმით, რაშმან მოგავლინა ქარცეცხლისფრქვეველმან
 ეპა, შემოარო ეოსის ნათელი გშეგნის დიადემა,
 ბნელ სუკუნეთა საშო განანათლა შავეთის მალთათვის მიშის დაშთეველმან
 ზელაზვთა დეკემბრო, შენმა სიაღფემან და სიდიადემან!
 ვერხის რაინდი ოდეს დაიფერულა და წვათა სიმშიმით დადუმდა ებანი
 მუ ზებმა დასტოვეს მაშინ შესუდრული ღარდებით ჰარნახი
 იგლოვეს სალარო მალალი სიბრძნისა და აწ დაშრეტილნი ვრძნობათ საესეპანი
 და დაჭემეს არესი, ვინაც აღასრულა ჰარკების კარნახი.
 შორი ალბიონი ტალღათა ხმურში სთვლემდა და ბარდები უმღერდნენ ოსნახს
 და სადღაც ჩაშწეადარი სიმები ვულისა სტიროდნენ მალულად,
 აროდეს შობილა მის მშობულ მიწაზე დიდების რაუიფად არცერთი მგოსანი,
 ფატუმის ეტლისთვის მსავსი ვაუმართოს ორგის მარულა!

საქართველოს
რესპუბლიკის
საქართველოს

Zviad Gamsakhurdia

**TO THE KNIGHT OF PALLADIUM
(TO BYRON)**

Ha, Lucifer covered the sky in hissing of fiery snakes,
 Made Firmament bow in sun's catacombs formed that in storm's dark waves,
 Troubled Ocean howling to planet through the lough of Satan's sharp nails,
 Transformed in volcano black Niagara columns in mournful space.
 Collapsing the dome built by men's woes and tears - tremble Tyrants!
 Ha, the Sun of Freedom rent the smoke of burning environment ...
 Bards be delighted, solely crying for Nations trempled down:
 The remote sounds of Heavenly Music were heard around,
 The Gates of Heaven were thrown open with trumpet and triumph
 With the wind and the blaze, sent by the red horse breasing fire
 Eha, warrior, thy head decoured by Hos' light diadem,
 The forces of blackness fell in evil dread by thy Braveness
 Grandeur Pelasgian, thou, who lit dark ages vagina!
 When knight of Venus extinguished and the Harp burnt in silent,
 Then weeping Muses left the Parnas veiled with despiration
 Mourned treasure of high virtues, rich emotions expired
 And cursed Ares that realized Parca's dictation.
 Noise of waves was lulling and far Albion slumbering
 And Bards were singing to that Hozanna quietly,
 And in silent riven chords of heart were tearing,
 No poet and never was born on his own fatherland,
 Glory's rival, to Fatum's coach such orgy arrengeing!

tremble

Preface

In April, 1824, in the fortress of Missolong, surrounded by Turks, genious English poet Byron died. When, before his departure to Greece, he was asked ironically by his friends what kind of partimony he intended to get there, Byron answered, that all he intended to obtain in that country was a peace of land of his height. What was the reason of his leaving for Greece? Despiration evoked by his personal tragedy or logical continuation of his troubled life? Answer is given in his poetry where emotional experience of apocalypse is too much intensive. Apocalyptical contemplation "Darkness" is the kind catharsis for the poet. In July of the same 1816, after he had written "Darkness", he wrote "Prometheus", which is the answer to everything in itself. Here it is clearly shown that no cataclism could suppress the poet's warrior spirit, as love- - Dionysus initial is too intensive as well. On his way to Missolong, on the isle of Cephalonia, the poet finally summed up his life beleif in a little poem. "Journal in Cephalonia": "The dead have been awakened - shall I sleep?/The World's at war with tyrants - shall I crouch?/The harvest's ripe - and shall I pause to reap?/I slumber not; the thorn is in my Couch;/Each day a trumpet soundeth in mine ear, Its echo in my heart —"

The time of harvest and dead awaken appears to be apocalypse. Here it's also obvious that Byron could not live in a different way.

M. Lockapishvili

soon after

წინასიტყვაობა

1824 წლის აპრილში, თურქებით გარშემორტყმულ ციხე-სიმაგრე მისსოლუნგში გარდაიცვალა გენიალური ინგლისელი პოეტი **ჯორჯ ბორდონ ბაირონი**. როდესაც საბერძნეთში გამგზავრების წინ “შეგობრებმა” ირონიულად პკითხეს თუ რანაირი მამულების შექმნას აპირებდა იქ, ბაირონმა უპასუხა: “მიწის ნაკვერი, რომელიც სიგრძით ჩემი ზომა იქნება – აი, ყველაფერი, რის მოპოვებაზეც ვოცნებობ ამ მხარეში.” რა იყო მიზეზი მისი საბერძნეთში გამგზავრებისა? პირადი ტრაგედიით გამოწვეული სასოწარკვეთა, თუ ლოგიკური გაგრძელება მისი მშფოთვარე ცხოვრებისა? 1821 წელს რავენნაში (იტალია, სადაც პოეტი აქტიური ქომაგი იყო იტალიელი პატრიოტებისა) ყოფნის დროს, 28 იანვარს ბაირონმა დღიურში ჩაწერა – “memoranda”: რა არის პოეზია? განცდა სამყაროთა წარსულისა და მომავლისა.” და ეს განცდა, განსაკუთრებით კი განცდა აპოკალიპსისისა ძალიან მძაფრია ბაირონის პოეზიაში. აპოკალიპსური ხილვა “წყვილია”, რომელიც პროზად ვთარგმნეთ, რათა რითმების ძებნაში ის სიმძაფრე, ის მუხტი რაც ორიგინალშია არ დაგვეკარგა, არის ერთგვარი კათარზისი, რომელიც პოეტმა განიცადა შვეიცარიის ულამაზესი ბუნების წიაღში. იმავე 1816 წლის ივლისში, როდესაც “წყვილია” დაწერა, ბაირონი წერს “პრომეთუს”, რაც უკვე თავისთავად ყველაფრის პასუხია. სწორედ აქ გამოჩნდა, რომ არანაირ კატაკლიზმებს არ შეეძლოთ პოეტის მეტროლი სულის ჩაკვლა, რადგანაც დიონისური საწყისი-სიყვარული, ასევე მძაფრია მასში. გზად მისსოლუნგისკენ, კუნძულ კეფალონიაზე პოეტმა საბოლოოდ ერთ პატარა ლექსში მოათავსა თავისი ცხოვრებისეული მრწამსი. ეს ლექსია “ჩანაწერი კეფალონიაზე ყოფნისას” – “მკვდრები იღვიძებენ – მე დავიძინო? მსოფლიო ებრძვის ტირანას – და მე შეეშინდე? დადგა ჟამი მკისა – და ვით შევაჩერებ? არ მომერევა რული, ეკლებითა მოფენილი ჩემი სარეცელი; ყოველი დღე მიხმობს ზარებით, მათი ექო ჩემს გულშია.” მკვდართა აღდგომა და ჟამი მკისა ეს აპოკალიპსისია. აქვე სრულიად ცალსახადაა განსაზღვრული რომ, პოეტს სხვაგვარად და სხვაგან ყოფნა არ ძალუღს.

მ. ლოქაჟიშვილი

f

↑ LINES WRITTEN IN AN ALBUM,
AT MALTA

1.

As o'er the cold sepulchral stone
 Some *name* arrests the passer-by;
Thus, when thou view'st this page alone,
 May *mine* attract thy pensive eye!

2.

And when by thee that name is read,
 Perchance in some succeeding year,
Reflect on *me* as on the *dead*,
 And think my *Heart* is buried *here*.

მტრისები ჩაწერილი აღბომში,
მალტას

1.
როვორც სახელი საფლავის ქვაზე
შემთხვევით გამკლავლს მოსტაცებს შხერას,
დე, შენი შხერაც მიიბეროს ასე
აქ დაწერილმა ზემმა სახელმა.

2.
გაიკლის წლები, როცა შემთხვევით
მას ამ ფურცელზე კვლავ წააწუდები,
შხერს გამიხსენო თქვი, ის მკედარია
და გული მისი, კი აქ მარნია.

ONE STRUGGLE MORE,
AND I AM FREE

1.
One struggle more, and I am free
 From pangs that rend my heart in twain;
One last long sigh to Love and thee,
 Then back to busy life again.
It suits me well to mingle now
 With things that never pleased before:
Though every joy is fled below,
 What future grief can touch me more ?

2.
Then bring me wine, the banquet bring;
 Man was not formed to live alone:
I'll be that light unmeaning thing
 That smiles with all, and weeps with none.
It was not thus in days more dear,
 It never would have been, but thou
Hast fled, and left me lonely here;
 Thou'rt nothing, - all are nothing now.

3.
In vain my lyre would lightly breathe!
 The smile that Sorrow fain would wear
But mocks the woe that lurks beneath
 Like roses o'er a sepulchre.
Though gay companions o'er the bowl
 Dispel awhile the sense of ill;
Though Pleasure fires the maddening soul,
 The Heart, - the Heart is lonely still!

ეს ერთი ბრძოლაც და შერე ვარ
თავისუფალი

1.

ეს ერთი ბრძოლაც და შერე ვარ თავისუფალი
იმ ქუჩებისაგან, რამაც ჩემი გული გაუღვივა;
ეს ერთი კვანძა, ბოლო ოხვრა სიუკარულს და შენ
და შერე უკან საქმიანი ცხოვრებისაკენ,
რაც არ მნიშავდა, არასოდეს არ მიტაცებდა
მას შევევეო, შევევრიო მე ესლა მანუობს
თუმცა განქარდა უოველივე რაც მხარებდა
ამაზე მეტი მომავალმა რაღა დამაკლოს?

2.

მომეცით ღვინო, სასვიმო გაძლეთ სუფრა
რადგანაც კაცი არ შექმნილა მარტობისთვის:
დავეშვავსები თავქარიანს და ღიმილისას
მოვირეკებ ნიღბს, ცრემლები კი - აღარაფრისთვის.
აღრე ძვირფასო უოველივე იყო სხვაგვარად,
მეც არასოდეს ვიქნებოდი ასეთი ძვრამ
შენ მიმაროვე, დაურჩი მარტო, ველი ქვეყნად;
შენ აღარა ხარ, - ეველაფერი არის არარა.

3.

ვიღასთვის დაშვრეს ჩემი ქარი მუბუჩი კვანძით!
ღიმილით ვფარავ ჩემს სატკივარს, თითქოს დაცვინი,
ვით სამარეზე გლოვის ნიშნად წუქება ვარდების,
ხევედას, რომელიც იმალება სულის სიღრმეში,
თუმცა მხიარულ ამხანაგებს ღვინის თასებით
ძალუდით ტკივილი დაგიუქონ, თუნდაც მცირე ხნით,
თუმცა გაამებს ცეცხლიც შენი შემლილი სულის,
გული - გული კვლავ ობლობისთვის არს განწირული!

4.
On many a lone and lovely night
 It soothed to gaze upon the sky;
For then I deemed the heavenly light
 Shone sweetly on thy pensive eye:
And oft I thought at Cynthia's noon,
 When sailing o'er the Egean wave,
"Now Thyrza gazes on that moon" -
 Alas, it gleamed upon her grave!

5.
When stretched on Fever's sleepless bed,
 And sickness shrunk my throbbing veins,
"Tis comfort still," I faintly said,
 "That Thyrza cannot know my pains:"
Like freedom to the time-worn slave -
 A boon 'tis idle then to give -
Relenting Nature vainly gave
 My life, when Thyrza ceased to live!

6.
My Thyrza's pledge in better days,
 When Love and Life alike were new!
How different now thou meet'st my gaze!
 How tinged by time with Sorrow's hue!
The heart that gave itself with thee
 Is silent - ah, were mine as still!
Though cold as e'en the dead can be,
 It feels, it sickens with the chill.

7.
Thou bitter pledge! thou mournful token !
 Though painful, welcome to my breast !
Still, still, preserve that Love unbroken,
 Or break the heart to which thou'rt pressed.
Time tempers Love, but not removes,
 More hallowed when its Hope is fled :
Oh ! what are thousand living loves
 To that which cannot quit the dead?

4.

აღერსიანი და ველი მრავალი ღამე,
მე ზეცის ჭკრეტა მიქარვებდა დარღხა და ხლვევლს;
მას შემდეგ შოლოდ იქ ვეძიებ ღვთაებრივ ნათელს
ასე მშვიდად რომ მინათებდა შენი თვალებით.
და მერვე, როცა შიანობდა ეგეოსს ტემი
კინთიას ღამეს, მიფიქრია ხშირად ამაზე
"ესლა ხომ ჩემი თირზაც უცქერს სადღაც ამ მთვარეს"-
ვაჯღახ, რომ იგი თვით დაპურებს დღეს მის სამარეს!

5.

ცივბ-ცხელების სარეცელზე განაწამებს,
ტანვით მიჯაჭვულს უძილობით და ტკივილებით
მანუგეშებდა ერთი ასრი და ვწერწელებდი:
"ის კარგად არის, ჩემს წამებს რადგან ვერ ხედავს!"
ვით მონობაში დაბერებულს თავისუფლება
სიცოცხლე მაშინ მიწეალობა ისევ ბუნებამ,
როცა დაკარგა უოველივემ ფასი ამქვეყნად
მაშინ, როდესაც ჩემი თირზას სიცოცხლე შეწედა!

6.

თირზა, - მძევალი იმ დღეების ულამაზესის
როს სიეკარულით უცნოდ იყო სიცოცხლე სახვე!
რა სხვანაირად ეგებები ესლა ჩემს მხერას!
როგორ გახუნდა ეველაფერი სევედასთან ერთად!
გული, რომელიც მომიძღვენი უკვე დაღუძდა
და მასთან ერთად, ვაჯღახ, ჩემი გულიც გაქვავდა,
აეშა აგი ცივია, ისე ცივი, როგორც სიკვდილი,
მაგრამ იგი გრძნობს, ავად არის, იგი განიცდის.

7.

გაწილვებული იმედი ხარ! გლოვის ნიშანი!
შოლოდ ტკივილი, მაინც გინმობ, მაინც გემხანი!
ან დაიფარე სიეკარული გაუბზარავი
ან დაამსვრიე გული, შენ რომ ასე მიყნდე.
დრო სიეკარულის ცეცხლს ანელეებს, მაგრამ ვერ აქრობს,
უფრო მძაფრდება, როცა ბოლო იმედიც მადის:
რომელსაც, თავად სიკვდილმაც კი ვერა დააკლო,
ვით შევადარო ათასობით ცოცხალს ის ერთი?

EUTHANASIA

1.
When Time, or soon or late, shall bring
 The dreamless sleep that lulls the dead,
Oblivion! may thy languid wing
 Wave gently o'er my dying bed !

2.
No band of friends or heirs be there,
 To weep, or wish, the coming blow:
No maiden, with dishevelled hair,
 To feel, or feign, decorous woe.

3.
But silent let me sink to Earth,
 With no officious mourners near:
I would not mar one hour of mirth,
 Nor startle Friendship with a fear.

4.
Yet Love if Love in such an hour
 Could nobly check its useless sighs,
Might then exert its latest power
 In her who lives, and him who dies.

5.
'Twere sweet, my Psyche ! to the last
 Thy features still serene to see :
Forgetful of its struggles past,
 E'en Pain itself should smile on thee.

6.
But vain the wish - for Beauty still
 Will shrink, as shrinks the ebbing breath;
And Woman's tears, produced at will,
 Deceive in life, unman in death.

1.

აღრე თუ გვიან, დრო მოიტანს, დადგება წამი
როს უსი ზმრეობო მიღს მომიღლებს სიკვდილის კამი,
და, დავიწყებავ! სასიკვდილო სარეცელს მაშინ
დაპქროლებს შენი დაღალული ფრთების ნიაფი!

2.

არც მეკვიდრები არ მივლოვნი, არც მეგობრები
არ იქნებიან უკანასკნელ წუთებში ჩემთან,
არ დამიტოვებს არც ქალწული, თმები-ტალღები
არ გაიშლება, ვით წესია ჩემს სასთუმალთან.

3.

უტკვად, მდუმარედ დედაშიწავ ვებარებოდე
სუ მოშეუვებან მოტირლები კართან სამარის:
მსიარულების არც ერთ საათს არ შევამყოთებ,
ვლდით არავის ჩაუჭმარებ მეგობრულ ნადიმს.

4.

ისევ სიუვარულს, თუ სიუვარულს, მცირე ხნით თუნდაც,
შეუძლია, რომ დავიწყოს ავადმყოფს კვება
და იქნებ მაშინ მოიკრიფოს მან ბოლო ძალა,
შთაბეროს იგი ქალს ვინც ცოცხლობს, და კაცს ვინც კვდება.

5.

ის იყო ტკბილი, ჩემი ფსიქე! უკანასკნელ წამს
სუ მიმტოვებს კვლავ უღრებლო შენი ხატება:
კვველა გავლილი ბრძოლა მაშინ დამავიწყდება,
კვველა ტკივილი განუღდება და გაუჭდება.

6.

მაგრამ სურვილი ამაოა - მშვენიერება
უკანასკნელი სუნთქვასაკით ნელ-ნელა ქრება;
და ქალის ცრემლიც სელოვნური რომ გაცდუნებდა,
სიკვდილთან უმაღ ძალას კარგავს, საზინო ხდება.

7.
Then lonely be my latest hour,
 Without regret, without a groan ;
For thousands Death hath ceased to lower,
 And pain been transient or unknown.

8.
“Aye but to die, and go,” alas !
 Where all have gone, and all must go !
To be the nothing that I was
 Ere born to life and living woe !

9.
Count o'er the joys thine hours have seen,
 Count o'er thy days from anguish free,
And know, whatever thou hast been,
 'Tis something better not to be.

7.

და ასე მარტო, ბოლო საათს დაველოდები,
სად სიკვდილს მშვიდად ათასები წაუუვანია
დაუნახებლად, უწუწუნოდ ჩაეკვინებინ
წარმავალია სად ტკივილიც, ან უცნობია.

8.

უცვლელი მხოლოდ სიკვდილია და დაე წადი
სად უველა მიდის და სად უველა უნდა წავიდეს
რადგან სიცოცხლე გლოვად იქცა და გლოვად ჩნდება
ვაუხდუ არარა, რაც ვიუაუი დაბადებამდე.

9.

და დაითვალე სიხარულის ეოველი წამი,
უველა სათი სილაღის და ბედნიერების,
და დაისომე, ვინც არ უნდა ეოფილიეუი
არუოუნა სუობდა ისეთ ეოუნს მუდამ მცირედით.

F-112-179
3

THE HARP
THE MONARCH MINSTREL SWEPT
(from the cycle "Hebrew Melodies")

ბიბლიკური
მუსიკის
კრებული

I

The Harp the Monarch Minstrel swept,
The King of men, the loved of Heaven !
Which Music hallowed while she wept
O'er tones her heart of hearts had given -
Redoubled be her tears, its chords are riven !
It softened men of iron mould,
It gave them virtues not their own;
No ear so dull, no soul so cold,
That felt not - fired not to the tone,
Till David's Lyre grew mightier than his Throne !

heart

II

It told the triumphs of our King,
It wafted glory to our God;
It made our gladdened valleys ring,
The cedars bow, the mountains nod;
Its sound aspired to Heaven and there abode !
Since then, though heard on earth no more,
Devotion and her daughter Love
Still bid the bursting spirit soar
To sounds that seem as from above,
In dreams that day's broad light can not remove.

მეფე ჰოეტის ქნარი აქლვრდა
(ციკლიდან “ეპოპეური მელოდრები”)

1.

მეფე ჰოეტის ქნარი აქლვრდა,
 კაცთა მეფე, ზეცის რწმული!
 მუსიკა საღვთო, ებანი კუნესდა
 შეეხო სიმებს სული გრძნეული,
 პანტებს მოქმდუნა მან გულთა გული –
 ატირდებოდა უფრო ძლიერად
 დააწუგებოდა საკრავს სიმები!
 მოაღბო კაცნი რკინად ნაჭედნი,
მისცა მათ სიბრძნე,
 არავინაა ვის სმუნასაც ეს
ხმა არ მისწვდეს
 და არც სულია ისეთი ცივი
რომ არ აუნთოს,
 ვიდრე დავითის ტახტზე მძლავრობს
დავითის ჩანჯი!

2.

ის მოგვიტონრობდა ჩვენი მეფის გამარჯვებებზე
 და ჩვენი ღმერთის სადიდებელს გალობდა იგი
 შემოესალტა სინარულის მინდვრებს ზარებით,
 კიპარისები ირწოღნენ, თავს ზრიდნენ მთები,
 მისი ხმა მისწვდა ცის კაბადონს, იქ დაიუნა
 და ამ მიწაზე თუმც მას მერე არვის სმენია,
 ერთგულება და მისი ჰირშო სიუვარულია
 კვლავ რომ გუმბრძნებლობს და სულს უბობს აღმაფრენისკენ
 იმ ზეციური სმებისაკენ რასაც სიძმრებში
 ფართო ხათელი დღის შუქისა კვლავ განდევნის.

IF THAT HIGH WORLD
(from the cycle "Hebrew Melodies")

I
If that high world, which lies beyond
 Our own, surviving Love endears;
If there the cherished heart be fond,
 The eye the same, except in tears -
How welcome those untrodden spheres !
 How sweet this very hour to die!
To soar from earth and find all fears
 Lost in thy light - Eternity !

II
It must be so; 'tis not for self
 That we so tremble on the brink;
And striving to o'erleap the gulf,
 Yet cling to Being's severing link.
Oh ! in that future let us think
 To hold each heart the heart that shares,
With them the immortal waters drink,
 And soul in soul grow deathless theirs !

თუ მიღმა მხარე, ზემთა სოფელი
(ციკლიდან “უბრაული პელოდიები”)

1.

თუ ჩვენ გვეკუთვნის მიღმა მხარე, ზემთა სოფელი,
კვლავ შთაგანონებს სიუკარული უოვლისმძღვეელი;
თუ იმ მხარეში იპოვება გული მსრუნველი
თვალი იგივე, თვალი წრფელი ცრემლით სოველი,
რა სასურველი იქნება ის სხვა სფეროები
შეუმესერელნი, შეურეკნელნი, შემღვრეველნი!
ტკბილი იქნება ის საათი გარდაცვალების!
მიწას მოწვევტა, შეუცნობი მიში უოველი
დაიკარგება მენს ნათელში – მარადისობაჲ!

2.

ახეც იქნება; უფსკრულთან მდგომს შიში ვერ გიხსნის
ცდა გადაღახო ის ნაწრაღი არის ამაო,
სჯობს მშვიდად შესვდე გარდაუვალს ვიდრე უმწუო
ყოფიერების ჩაწკეტილ რგოლს ჩაუბლაუტო;
ო! მომაკალზე შურს ვიფიქროთ, იმ მომაკალზე
სად ეველა გული გულს მოსძებნის მისთვის განკუთვნილს,
მათთან ესვათ წვალი უკვდავების, რომ უძლიოთ სიკვდილს
და სული სულთან უკვდავებას მათსას განაუცობს.

DARKNESS

I had a dream, which was not all a dream.
The bright sun was extinguished, and the stars
Did wander darkling in the eternal space,
Rayless, and pathless, and the icy Earth
Swung blind and blackening in the moonless air;
Morn came and went - and came, and brought
no day,

And men forgot their passions in the dread
Of this their desolation; and all hearts
Were chilled into a selfish prayer for light:
And they did live by watchfires - and the thrones,
The palaces of crowned kings - the huts,
The habitations of all things which dwell,
Were burnt for beacons; cities were consumed,
And men were gathered round their blazing homes
To look once more into each other's face;
Happy were those who dwelt within the eye
Of the volcanos, and their mountain-torch:
A fearful hope was all the World contained;
Forests were set on fire - but hour by hour
They fell and faded - and the crackling trunks
Extinguished with a crash - and all was black.
The brows of men by the despairing light
Wore an unearthly aspect, as by fits
The flashes fell upon them; some lay down
And hid their eyes and wept; and some did rest
Their chins upon their clenched hands, and smiled;
And others hurried to an fro, and fed
Their funeral piles with fuel, and looked up
With mad disquietude on the dull sky,
The pall of a past World; and then again
With curses cast them down upon the dust,
And gnashed their teeth and howled: the wild
birds shrieked,
And, terrified, did flutter on the ground,
And flap their useless wings; the wildest brutes
Came tame and tremulous; and vipers crawled
And twined themselves among the multitude,
Hissing, but stingless - they were slain for food:
And War, which for a moment was no more,

fearful

მე დაბრუნდები, რაც არ იყო შოლოდ სისმარი. მოვლავრე მზე ჩამქრალიყო, და ვარსკვლავები უკვლავ კოსმოსში გაბნეულნი ხელა ქრებოდნენ. სხივმოკლეფული, უმიწსო და გაეინული დედამიწა, დაბრმავებული და გაბრმავებული ქანობდა უმთვარეო პაერში; თენდებოდა და დამდებოდა, კვლავ თენდებოდა, მაგრამ განთიადს დღის სინათლე აღარ მოპქონდა, და კაცთ საკუთარი უნებები გადააუიწა სიმარტოვის შიმში, ეგონსტური ლოცვისას სინათლისათვის ეველა გული გაეინულიყო: ისინი ცხოვრობდნენ კონცანებთან - გვირგვინოსანი მუქუების სრა - სასახლენი, ქოხები და სახლები, ეველანხირი საცხოვრებლები ცეცხლში იწყოდა შექერვად; ქალაქები აღუვილიყო მიწის პირიდან, და კაცნი თავიანთი აღუვილი, მოციხეციხე სახლების შექსე ცდილობდნენ კვლავ ჩაეხედათ ერთმანეთისთვის სახეში; ბედნიერი იყვნენ ისინი ვინც ბინადრობდნენ ვულკანების პირას; საზარელი იმედი იყო ერთადერთი, რითაც სახე იყო / ქვეყანა; ტყვეებს ცეცხლი მოსდებოდა, მაგრამ ცეცხლმოღებული ხეები თანდათან ვრუხვით ეცემოდნენ, იღუქვებოდნენ და ქრებოდნენ - ვოველივე გამაუდა. კაცთა სახეებს ამ უსასო სინათლეზე არამიწიერი იერი დასდებოდათ, მოცანცანე აღი დრო და დრო ანათებდა მათ; ზოგნი დაშობილიყვნენ, თვალები დაუძალათ და მოსთქვავდნენ; ზოგთ ჩამოვლათ ნიკაპები მოკუმულ ხელებზე და იღიმებოდნენ; სხვები დარბოდნენ წინ და უკან და თავიანთივე დასაკრძალ კონცანებს საწვაით კვებავდნენ, და იყურებოდნენ მოღლილი ცისკენ, შემლილი და შემოთეთებულნი, ამ უკვე გარდასული ქვეყნიერების საფარისაკენ, შემდეგ წვეკლა-კრულვით და კბილების ღრქვით კვლავ ისროდნენ გვამებს მტკერში და ღმუოდნენ: ველური ფრინველნი ეიოდნენ და უღონო ფრთების ქვევით მიწაზე ფორთხავდნენ; გარეულნი, სასტიკნი მხეცნი ცანცანებდნენ და გაწვრთნილებივით იქცეოდნენ; გველებიც კი აღარ ერიდებოდნენ ამ სიმრავლეს, იკლაკნებოდნენ და გესლგამოცლილნი სისინებდნენ - მათ ზოცავდნენ

Did glut himself again: - a meal was brought
 With blood, and each sate sullenly apart
 Gorging himself in gloom: no Love was left;
 All earth was but one thought - and that was ^{Death} ၅၅၇၅၅၅၅၅၅
 Immediate and inglorious; and the pang ၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆
 Of famine fed upon all entrails - men
 Died, and their bones were tombless as their flesh;
 The meagre by the meagre were devoured,
 Even dogs assailed their masters, all save one,
 And he was faithful to a corse, and kept
 The birds and beasts and famished men at bay,
 Till hunger clung them, or the dropping dead
 Lured their lank jaws; himself sought out no food,
 But with a piteous and perpetual moan,
 And a quick desolate cry, licking the hand
 Which answered not with a caress - he died.
 The crowd was famished by degrees; but two
 Of an enormous city did survive,
 And they were enemies: they met beside
 The dying embers of an alter-place
 Where had been heaped a mass of holy things
 For an unholy usage; they raked up,
 And shivering scraped with their cold skeleton hands
 The feeble ashes, and their feeble breath
 Blew for a little life, and made a flame
 Which was a mockery; then they lifted up
 Their eyes as it grew lighter, and beheld
 Each other's aspects - saw, and shrieked, and
 died ၆၆၆၆၆၆၆၆၆၆
 Even of their mutual hideousness they died,
 Unknowing who he was upon whose brow
 Famine had written Fiend. The World was void,
 The populous and the powerful was a lump,
 Seasonless, herbless, treeless, manless, lifeless -
 A lump of death - a chaos of hard clay.
 The rivers, lakes, and ocean all stood still,
 And nothing stirred within their silent depths;
 Ships sailorless lay rotting on the sea,
 And their masts fell down peicemeal: as they
 dropped
 They slept on the abyss without a surge -
 The waves were dead; the tides were in their grave,

შესატყუვლად: ომმა, რომელიც ერთი წამით შეწყობულიყო, კვლავ იფეთქა: - სისხლის ფსად ხდებოდა საკვების მოპოვება, თითოეული განცალკევებულად მიმუდარიყო და ხარბად ნიჭავდა: აღარსად დარწმინდიყო სიკვარული; ერთ ფიქრს მოეცვა მთელი დედამიწა - და ეს ფიქრი იყო სიკვდილი, უშუალო და უსახელო; მიშმილი უწავდა კველას გულ-მეცელს - კაცნი კვდებოდნენ, დასამარნი ევარა მათი ძვალი და ღეში; ჩონჩხი ჩონჩხს ჭამდა, ძაღლებიც კი თავს ესმოდნენ თავიანთ ზატრონებს, ჯარდა ერთისა, ის ერთგული დარჩა გვამისა და გააფთრებული ეეფით იცავდა მას ჩიტებისა და ცხოველებისაგან, და დამწყული ადამიანებისაგან, რომელთა გლეჯ თავის ქალებსაც დამძცირებელი სიკვდილი აცდუნებდა; თავად მძიერი, გაუჭრებელი წყურბულით ლოკავდა ხელებს, რომლებიც მის აღერს აღარ ჰახურობდნენ - და ასე მოკვდა. ბრბო შიშლით იხოცებოდა; მაგრამ ორი უზარმაზარი ქალაქი გადარჩა და ისინიც მტრები იუყუნ ერთმანეთის: ერთიერთს შეხვდნენ საკუროხველის მიძქრალ ნაღვერდალთან, ხადაც გროვად ევარა წმინდა ნიეთები, რომელთაც უწმინდურად სმარობდნენ; ჩონჩხადქცეული ხელებით ფხოტნიდნენ ნაცარს, ვახავათებულნი ცდილობდნენ გაეღვივებინათ ზატარა სიცოცხლე; ალი, რომელიც წარმოიქმნა იყო დაცინვა, მის შუქზე მათ ასწიეს თავები და შეხედეს ერთმანეთს, გაოცნებულებმა შეპკიულეს და დაიხოცნენ, ისინი გააოცნა ერთმანეთის საზარულმა გარეცხობამ, არავინ უწეოდა ვის იყო ის, ვის შებლსედაც მიშმილს დაეწერა სიტყვა "ეშმაკი". ქვეყნიერება დაცარიულდა, ოდესღაც ხალხმრავალი და ძლიერი, უსიცოცხლო და უკაცური სიკვდილის ღუკმად ქცეულიყო - გამწადებულიყო ზირველსაწეისი ქაოსისათვის. მდინარეები, ტბები, და ოკეანე ეოველივე გაქვავებულიყო, არაფერი ირთეოდა სამარისებულ სინემში; უმეხღვეუროდ დარწმინდი გეშები ღვებოდნენ ზღვაზე, მათი ანემები იმსხვერუდნენ და ეცემოდნენ და დამსხვერუდნი ევარნენ ფსკერზე.

The Moon, their mistress, had expired before;
The winds were withered in the stagnant air,
And the clouds perished; Darkness had no need
Of aid from them - She was the Universe.

ქრისტეშობის
განცხადების

მიზეხი ამის არ იყო დედა, რადგან ტაღლები
დახოცილიყვნენ; მიქცევაში და მოქცევაშიც საულაში
იწუნენ, მივარე მათი ხატო, უფრო აღრე დალულო;
ქარნიც ჩამდგარიყვნენ უძრავ ჰაერში, ღრუბლებიც
გამქრალიყვნენ; წვედიადს მათი დახმარება აღარ
სჭირდებოდა - ის ეველგან იყო.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

This translation is dedicated
to Z. Gamsakhurdia

PROMETHEUS

TITAN! to whose immortal eyes
The sufferings of mortality,
Seen in their sad reality,
Were not as things that gods despise;
What was thy pity's recompense?
A silent suffering, and intense;
The rock, the vulture, and the chain,
All that the proud can feel of pain,
The agony they do not show,
The suffocating sense of woe,
Which speaks but in its loneliness,
And then is jealous lest the sky
Should have a listener, nor will sigh
Until its voice is echoless.

Titan! to thee the strife was given
Between the suffering and the will,
Which torture where they cannot kill;
And the inexorable Heaven,
And the deaf tyranny of Fate,
The ruling principle of Hate,
Which for its pleasure doth create
The things it may annihilate,
Refused thee even the boon to die:
The wretched gift Eternity
Was thine - and thou hast borne it well.
All that the Thunderer wrung from thee
Was but the menace which flung back
On him the torments of thy rack;
The fate thou didst so well foresee,
But would not to appease him tell;
And in thy Silence was his Sentence,
And in his Soul a vain repentance,
And evil dread so ill dissembled,
That in his hand the lightnings trembled.

წრომეთე

ტიტანო! ვისი უკვდავი მწერისთვისაც მოკვდავთა ტანჯვა
 არ იყო უცხო და როგორც ეს ღმერთებს სწვევით
 არ დაპყრობდი შედიღურად მათ მძიმე უოფას;
 რა იყო შენი თანაგრძნობის სამაგიერო?
 უოველი რაც კი სიამაუეს ტკივილს აუენებს,
 კლდე, და სკავი, და ბორკილები და ტანჯვა უხმო
 და უოფა, როცა ეველა სიმი დაჭიმულია
 მაგრამ არ იმხნევს ავონიას ამაუი მწერა,
 სულისმყოფივი გრძნობა გლოვის მეტეველებს უხმოდ
 მარტოობით გარემოწული - შემდეგ ეჭვია
 ისმენს კი ვინმე ხმას ზეციურს, არც დაიკვნესებ
 ვიდრე ხმა იგი გაშობახილს მოკლებულია.

ტიტანო! ვისაც წამებით ვერ მოკლავენ
 შენი ზუფრია ბრძოლა ტანჯვას და ნებას შორის;
 დაუნდობელი ზეცა,
 და ბრმა ბედი ტირანი,
 და სიბუღვილის კანონები, რომელიც მართავს
 ის, ვისაც ძალუმს უოველივე გააჭროს ქვეუნად
 უარეუოფს შენ და ხასიკვილიოდ მაღლსაც გასწირავს;
 ვიძღვნა ბოროტი სახეჭარი მარადისობამ
 და შენ ატარე ღირსეულად ეს მძიმე ტვირთი.
 უოველი რაც კი გაიმეტა მუხთამტეორცნელმა,
 მსვე შეჭარად მოუბრუნდა - წამება შენი,
 და ბედისწერა, რომელიც შენ ზუსტად განჭვრიტე
 არ დაუეწე ტკივილები, არ გაუშდილე;
 და შენი ღუმილი იყო მისი განახენი,
 და მის სულში იყო ამაო მონახიება,
 და აცხცანდა მის ხელებში ელევა და შენი,
 რადგან ვერ შესძლო დაეუარა ბოროტი შიმი.

Thy Godlike crime was to be kind,
To render with thy precepts less
The sum of human wretchedness,
And strengthen Man with his own mind;
But baffled as thou wert from high,
Still in thy patient energy.
In the endurance, and repulse
Of thine impenetrable Spirit,
Which Earth and Heaven could not convulse,
A mighty lesson we inherit :
Thou art a symbol and sign
To Mortals of their fate and force;
Like thee, Man is in part divine,
A troubled stream from a pure source;
And Man in portions can foresee
His own funereal destiny; *funereal*
His wretchedness, and his resistance,
And his sad unallied existence:
To which his Spirit may oppose *Spirit*
Itself - an equal to all woes -
And a firm will, and a deep sense,
Which even in torture can descry
Its own centered recompense,
Triumphant where it dares defy,
And making Death a Victory.

შენი განზრახვა, ღვთაებრივი დანაშაული
აღამის მოდგმის მძიმე ტვირთის შემსუბუქება,
როს მიპყვებიან შენს სწავლებას - იყო კეთილი;
განაძლიერე, განამტკიცე კანის გონება
და მიეც რწმენა საკეთარის სჯეროდეს ძალის,
მაგრამ დაეცა, ჩაკირული ვითარცა შენ ხარ
შენს უსასრულო და უსაზღვრო მოთმინებაში:
შენს შეუღწეველ, უდრეკ ხელში,
რომ ვერ შეარუევს ცა და მიწა
ვპოვეთ ჩვენ მძლავრი გაკვეთილი:
შენ ხარ სიმბოლო და კაცთათვის
მათი ბედის და ძლიერების შენ ხარ ნიშანი,
წმინდა წყაროდან გადმოღვრილი შმაგი ნაკადი
კაციც შენს მსგავსად ნაწილობრივ გახდა მისანი,
და მასაც ძალუმს დაინახოს გარდაუვალი
თავისი სვედრი - აღსასრული ამქვეყნიური;
თვის ბოროტებას, დაბრკოლებებს, უთვისტომობას:
სელეწიფება მის სულსაც რომ არ შეეპუოს
და მშვიდად შეხედეს ეველანიარ განსაცდელს თავად -
- ძლიერი ნებით და ღრმა გრძნობით, რომლითაც ძალუმს
მძიმე ტანჯვაშიც საზღაურის სჯეროდეს მარად,
ისაროს, როცა გამოწვევას იღებს ამ სოფლის
და აქცევს სიკვდილს გამარჯვებად.

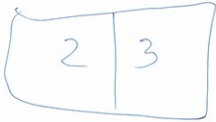
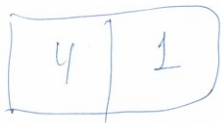
**ON MY THIRTY-THIRD
BIRTHDAY
JANUARY 22, 1821**

Through Life's dull road, so dim and dirty,
I have dragged to three-and-thirty.
What have these years left to me ?
Nothing - except thirty-three.

ჩემს ოცდამეცამეტე დაბადების დღეს იანვარი 22, 1821

მომქანცველ ჳხაზე ცხოვრებისა ბევრი ვიარე,
და მივადწიე ოცდაცამეტს და მოვიხედე,
რა დამიტოვა მე ამ წლებმა? - არც არაფერი
მხოლოდ და მხოლოდ რიცხვი იგი ოცდაცამეტი.

1

ON THIS DAY I COMPLETE
MY THIRTY-SIXTH YEAR

1.
'T is time this heart should be unmoved,
 Since others it hath ceased to move:
Yet, though I cannot be beloved,
 Still let me love !

2.
My days are in the yellow leaf;
 The flowers and fruits of Love are gone;
The worm, the canker, and the grief
 Are mine alone !

3.
The fire that on my bosom preys
 Is lone as some Volcanic isle;
No torch is kindled at its blaze -
 A funeral pile.

4.
The hope, the fear, the jelous care,
 The exalted portion of the pain
And power of love, I cannot share,
 But wear the chain.

5.
But 't is not *thus* - and 't is not *here* -
 Such thoughts should shake my soul, nor now
Where Glory decks the hero's bier,
 Or binds his brow.

6.
The Sword, the Banner, and the Field,
 Glory and Greece, around me see !
The Spartan, borne upon his shield,
 Was not more free.

ამ დღეს შეძინოვლდა
ოცდათექვსმეტი წელი

1.

დროა, ეს უკული შესაძლოა კიდევ გაჩერდეს,
იგი სსკათათვის რახანია უკვე გაჩერდა:
და თუმცა ვიცი აღარავინ არ შემეუვარებს,
ჯერ მუერს მიუვარდეს!

2.

მოვიდა ჩამი ფოთოლცვენის და შემოდგომამ
ნაწი ეკავილნი სიუვარულის თან გაიუოლა;
მხოლოდ ვაება, მხოლოდ მატლი, მხოლოდ იარა
მე შელოდება!

3.

ცეცხლი, რომელიც მკერდს მიშანთავს ჰგავს ზღვაში ვულკანს,
მასავით მარტო, მის კაშკაშზე არავინ მოდის,
არავის უხმობს მისი ცეცხლი - კოცონი გლოვის!

4.

იმედი, შიში, ვტკვი, შური, ტრფიალის ძალა
ტკივილი-ხვედრი დიდებული აღარ მალეულეებს;
აღარ მალეულეებს მაგრამ მაინც ვატარებ ბორკილს.

5.

მაგრამ აქ სხვაა, მსგავსნი ფიქრნი ჩემს სულს შემლიან,
ოღონდ აქ არა, სად ცოცხალ ვშირს და ვშირის ცხედარს
ამკობს დიდება!

6.

ხმალი, ალაში, მოედანი,
ირვკლივ დიდება, საბერძნეთი!
არა ეოფილა უფრო ღალი
აქ თვით სპარტელი.

7.
Awake ! (not Greece - she is awake !)
 Awake, my spirit ! Think through *whom*
Thy life-blood tracks its parent lake,
 And then strike home !

8.
Tread those reviving passions down,
 Unworthy manhood ! - unto thee
Indifferent should the smile or frown
 Of Beauty be.

9.
If thou regret'st thy youth, why live ?
 The land of honourable death
Is here: - up to the Field, and give
 Away the breath !

10.
Seek out - less often sought than found -
 A soldier's grave, for thee the best;
Then look around, and choose thy ground,
 ← And take thy Rest.

4

7.

გამოიღვიძე! (ხეშ სულს უჭიმობ-საბერძნეთს ღვიძიავს!)
გამოიღვიძე, ჩემო სულო! მათზე იფიქრე
ვინც დავის სისხლით შენ ცხოვრების უნა ვაკვიკაუა,
და სხლიე მშობლოურს!

საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

8.

ეველა ვნებები გადათელე, დრო სიმაძავე!
სულ ერთი იქოს ღიმილიც და წარბების შეკვრაც
განდეს სულერთი ეველა სიბლი მშვენიერების.

9.

შენს სიჭაბუკეს თუკი ნანობ, რიღასთვის ცოცხლობ?
აქვეა მიწა, სად გმირული გეგლის სიკვდილი
და რასთმე სუნთქვა!

10.

ვიძიე უფრო ხშირად ეძებ, ვიდრე ჰოულობ-
შენთვის მეომრის საფლავია საუკეთესო,
მიმოიხედე, მიიზომე კუთვნილი მიწა
და მოისვენე.

1

COMMENTS

To The Knight of Palladium

This poem of Georgian poet Z. Gamsakhurdia, dedicated to Byron. Here is given English poet's complete portrait.
Palladium---- sacral, misterious wisdom---- Athena's sculpture sent to Ilos, constructor of Ilionis by Heaven, kept in Troa.
Hos-----goddess of morning in greek mythology
Grandeur Pelasgian-----Heracle
Venus---- goddess of love in Greek mythology
Parcas----fate goddesses
Fatum----fate

Lines Written in An Albom , At Malta

Written down in mrs. Spenser Smith's album on 14th of september 1809, at Malta. First published in 1812 with "Child Harold".
Also translated by Givi Gachechiladze.

One Struggle More, And I Am Free

Date of writing of the poem is unknown. First published in 1812 with "Child Harold". Dedicated to the stranger woman, which was very young and her death coincided with the poet's return to England in 1811. As we suppose she might have been a Georgian girl, whom Byron bought at Conctantinopol bazaar of slaves.

Also translated by A. Mirckhulava.

Thyrsa--- crozier of Dionis
Cynthia---nickname of Arthemid

კომენტარები

პალატიის რაინდისადმი

ს. გამსახურდიას ლექსი, რომელიც ეძღვნება ჯორჯ ვორდონ ბაირონს. ამ ლექსში პოეტის სუსტი და სრულყოფილი პორტრეტია მოცემული.

პალატიის – საკრალური, მისტიკური სიბრძნე – ათენას ქანდაკება, რომელიც შეესმა ციდან ჩამოუვდო ილიონის მშენებელ ილოსს, ინახებოდა ტრაპიზი.

ეოსი – ჯანთიადის ქალღმერთი

პელაგია – დევემირი – იგულისხმება პურაკლე.

არმური – ბურუსი, ბინდი, ალი, ბუდი, ზრივალი.

სილფი – გმირობა, ვაკანცობა, ლომულობა.

ვერსი – ვენერა – სიყვარულის ქალღმერთი

პარკები – ბედისწერის ქალღმერთები

ფატემა – ბუდი, ბედისწერა, თუპიტერის ნება, ღმერთების განახლება.

პტრისები ჩაწერილი აღბომში მალტას

დაწერილია 1809 წლის 14 სექტემბერს პოეტის მალტაში ვოფნის დროს, მისი სპენსერ სმიტის აღბომში. პირველად გამოქვეყნდა 1812 წელს “ნაილდ პაროლდთან” ერთად.

ქართულად აგრეთვე ნათარგმნი აქვს გივი განაჩილაძეს.

ეს ერთი ბრძოლა და მერე ვარ თავისუფალი

დაწერის დრო ცნობილი არ არის. პირველად გამოქვეყნდა 1812 წელს “ნაილდ პაროლდთან” ერთად, ეძღვნება უცნობ ქალს, რომელსაც ბაირონი “თირზას” ფსევდონიმით მოიხსენიებს. ცნობილია მხოლოდ, რომ ის იყო ძალიან ახალგაზრდა და რომ მისი გარდაცვალება დაემთხვა პოეტის ინგლისში დაბრუნებას 1811 წელს. ერთხელ პოეტს ლედი ბაირონისათვის უჩუქებია თმის კულუნი, რომელიც “თირზას” ვუთხვროდა და უთქვამს, რომ ესაა, როდესაც ის ცოცხალი აღარ არის, მის ნამდვილ სახელს აღარავის გაუხსნის, “ის ამ საიდუმლოს გულში დაიმარხავს”. საკვებით შესაძლებელია, რომ “თირზა” იყოს ის ქართველი გოგონა, რომელიც ბაირონმა კონსტანტინოპოლის მონათა ბაზარზე გამოიხედა.

ქართულად აგრეთვე ნათარგმნი აქვს ა. მირცხულავას.

EUTENASIA

Also dedicated to Thyrsa.
EUTENASIA--(Gr.)death that comes as facilitation after sufferings
Psyche---mortal women beloved by Amur, made immortal by Gods.
Translated for the first time.

The Harp The Monarch Minstrel Swept

Approximately written in 1814-1815, awards to cycle Hebrew
Melodies.
Translated for the first time.

If That High Word

Approximately written in 1814-1815, also from "Hebrew Melodies"
cycle.
Translated for the first time.

Handwritten notes in blue ink, including the word "სიმღერა" (Song) and other illegible characters.

თირზა - თირზუსი დიონისეს კვერთხი, ამ სახელით ბაირონი მოიხსენიებდა უცნობ ქალს.

კინთია - არტემიდეს მეტსახელი, კინთია იყო მთა გუნბულ დელოსზე, სადაც იგი დაიბადა. მთვარე ერთ-ერთი არტიმეტის პრეტეპი მიღესი, აქედან მოდის ჰოეტური მეტაფორაც.

EUTENASIA

ეს ლექსიც "თირზას" ციკლს ეკუთვნის. ჩვენი აზრით ამ ლექსში მერი ჩველისის სახეც ჩანს.

ითარგმნა ზირველად.

EUTHENASIA - (ბერძნ.) ნეტარი სიკვდილი

უსიქე - მოკვდავი ქალი, რომელიც ამერბა შეივყარა, რის შემდეგაც მას ღმერთებმა უკვდავება მიანიჭეს. ამ სახელით მიმართავენ ბაირონი თირზას.

მეფე ჰოეტის ქნარი აქლერდა

ლექსი ეკუთვნის ციკლს "ებრაული მელოდიები", რომელიც დაწერილია 1814-1815 წლებში. ეს ლექსი ეძღვნება ბიბლიურ მეფე დავითს. თავდაპირველად ბაირონმა დაწერა მხოლოდ ერთი სტროფი და აჩვენა კომპოზიტორ ნათანს. მან ჰოეტს შესთავაზა გაეგრძელებინა ლექსი, რათა განეყოთარებინა მუსიკალური თემა, ბაირონმა უპასუხა: "მე თქვენ ზეცამდე აღვამაღლე - და სადამდეღა." ამ დროს ნათანს დაუმსახურა, როდესაც დაბრუნდა, კომპოზიტორის სიტყვებით მას დახვდა "ღვთაებრივი სტრიქონები, რომლებმაც მელოდია დახსრულეს."

ითარგმნა ზირველად.

მეფე ჰოეტი - იულისხმება ბიბლიური მეფე დავითი.

ეხანი - ქნარის სახეობა.

თუ მიღმა მხარე ზემთა სოფელი

ეკუთვნის ციკლს "ებრაული მელოდიები." სიტყვა "თუ" გახდა მიზეზი იმისა, რომ ბაირონს კვლავ დასწმოდნენ თავს და მისთვის ათვისებობა დაებრალებინათ.

ითარგმნა ზირველად.

Darkness

Written in July 1816, at villa Diodat, the place where after his private tragady, in the beautiful nature of Switzerland the poet intensively felt apocalypse. The end of Universe discribed in this poem is of vital importance nowadays. The given picture coincidens with the modern scientific approache about nuclear winter that is clearly shown in the work of Georgian geophysicist doctor of sciences, leader of Byron's high school seminar An. Gvelesiani.

also translated by G. Gachechiladze and T. Bristani

Prometheus

written in July 1816, at villa Diodat after "Darkness". Here Byron's warrior spirit is obvious.

also translated by Dz. Charkviani

On My Thirty-Third Birthday January 22, 1821

Written in 1821.

On This Day I Complete My Thirty-Sixth Year

Written in 1824, at Missolong, the place where Byron died.

also translated by G. Gachechiladze

დაწერილია 1816 წელს, ივლისში, შვეიცარიაში ვილელმ დიოდორმა, რომელიც ბერძენული ენის სწავლის და დასრულების შემდეგ დაბრუნდა საბერძნეთში.

ამ დღეებში აღწერილი სახეობის აღსასრული, დღეს განსაკუთრებით აქტუალურია, თუ როგორც სუსტად ემთხვევა აღწერილი სურათი, თანამედროვე მეცნიერულ წარმოდგენებს "ბირთვულ ზამთარზე", შესანიშნავად აჩვენა ქართულმა გეოფიზიკოსმა, ფიზიკა-მათემატიკურ მეცნიერებათა დოქტორმა, ბაირონის უმაღლესი სკოლის სემინარის ხელმძღვანელმა ანსორ გუგუელიანმა თავის ნაშრომში "ბაირონის აპოკალიპსისი" და ბირთვული ზამთარი." რომელიც წაერთმეოდა იყო თუ ბაირონის 200 - წლისთავისადმი მიძღვნილი კონფერენციის მასალებში, 1988. გამოქვეყნდა გაზეთი "ბებრია - სპექტრი" 1995, 23 მაისი.)

ქართულად თარგმნეს გივი გაჩეჩილაძემ, "ზინზელი"; და თამარ ერისთავმა "ზინზელი".

პრომეთე

დაწერილია 1816 წელს ივლისში, ვილელმ დიოდორმა, "წიგნი" შემდეგ. ამ დღეებში კარგად ჩანს ბაირონის უდრეკი ხელი. ქართულად აგრეთვე თარგმნილი აქვს უახსულ ჩარკვიანს.

ჩემს ოცდაშვიდწევანე დაბადების დღეს

დაწერილია 1821 წლის 22 იანვარს. ითარგმნა ზირველად.

ამ დღეს შემისრულდა ოცდათექვსმეტი წელი

დაწერილია 1824 წლის 22 იანვარს, ციხე-სიმაგრე მისოლუნგში, სადაც იმავე წლის 19 აპრილს ბაირონი გარდაიცვალა. ქართულად აგრეთვე ნათარგმნი აქვს გივი გაჩეჩილაძეს.

სარჩევი:

ზღაღოქის რაინდისადმი (ბაირონისადმი) ზ. ვაშასურდია ქართულიდან ინგლისურად თარგმნეს მ. ლოქაფიშვილმა და დ. დროშეკლაძემ.....	5
წინასიტყვაობა.....	7
სტრიხები ჩაწერილი აღბომში მალტას.....	9
ეს ერთი ბრძოლაც და შერე ვარ თავისუფალი.....	11
EUTHANASIA	15
მეფე ჰოეტის ქნარი აქლერდა.....	19
თუ მიღმა მძარე, ზეშთა სოფელი.....	21
წუკდიადი.....	23
პრომეთე.....	29
ჩემს ოცდამეცამეტე დაბადების დღეს.....	33
ამ დღეს შემისრულდა ოცდათექვსმეტი წელი.....	35
კომენტარები.....	39

CONTENTS

Zviad Gamsakhurdia	
To The Knight of Palladium (to Byron) (translated from Georgian by Manana Lockapishvili and Dali Grubelashvili).....	5
Preface.....	6
Lines Written in An Album , At Malta.....	8
One Struggle More And I Am Free	10
EUTHANSIA	14
The Harp the Monarch Minsrel Swept.....	18
IF That Hight World	20
Darkness	22
Prometheus	28
On My Thirty-Third Birthday January 22, 1821	32
On this Day I Complete My Thirty-sixth Year	34
Comments.....	43

F 112. 179

3

საქართველო
ბიბლიოთეკა